

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ
ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ПЕДАГОГИКА УНИВЕРСИТЕТИ

“ТАСДИҚЛАЙМАН”

_____ А.Умаров

202__ йил “__” _____

“КЕЛИШИЛДИ”

Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги

202__ йил “__” _____

Рўйхатга олинди: № БД-5111100 – 3.05

202__ йил “__” _____

МУСИҚА ЎҚИТИШ МЕТОДИКАСИ

ФАН ДАСТУРИ

Билим соҳаси: 100000 – Гуманитар
Таълим соҳаси: 110000 – Педагогика
Таълим йўналиши: 5111100 – Муסיқа таълими

Фан/модуль коди MusMetM30010	Ўқув йили 2020-2021	Семестр 5	ECTS - Кредитлар 6	
Фан/модуль тури Мажбурий	Таълим тили Ўзбек		Ҳафтадаги дарс соатлари 6	
1.	Фаннинг номи	Аудитория машғулоти (соат)	Мустақил таълим (соат)	Жами юклама (соат)
	Муסיқа ўқитиш методикаси.	90	90	180
2.	<p>I. Фаннинг мазмуни</p> <p>Фанни ўқитишдан мақсад: Фанни ўқитишдан мақсади - муסיқий таълим йўналиши талабаларини муסיқа маданияти ўқитувчиси амалий фаолиятига тайёрлайди. Методика таълим – тарбия жараёнида ўқитувчининг ўқувчилар билан ишлаш усуллариининг мазмунини англади. Муסיқа ўқитиш технологиялари ўқитувчисидан истедод, қобилятлар ва иштиёқлар мавжуд бўлишини талаб этади.</p> <p>Фаннинг вазифаси: Фаннинг вазифалари – муסיқа таълими ва тарбиясининг мазмуни, ташкил қилиниши, турли шакллари ва методлари ҳақида асосий маълумотлар бериш. Муסיқа таълими ва тарбияси соҳасидаги илғор тажрибаларни умумлаштириш. Дардан ташқари муסיқий педагогик амалиёт бўйича методик адабиётларни мустақил ўрганишга тайёрлаш.</p> <p>II. Асосий назарий қисм (маъруза машғулоти)</p> <p>II.I. Фан таркибига қуйидаги мавзулар киради:</p> <p>1-мавзу Муסיқа ўқитиш технологиялари курси</p> <p>«Муסיқий таълим», «Тарбия методикаси», «Мактаб» тушунчалари аҳамияти. Муסיқа ўқитиш технологиялари предметининг бошқа фанлари билан ўзаро алоқаси, муסיқа ўқитиш методикаси педагогиканиннг ажралмас қисми экани ва унинг моҳияти Мактабда муסיқа таълими ва тарбияси мазмуни, ташкил қилиниши, турли шакллар ва методлари ҳақида асосий маълумотлар бериш. Муסיқа ўқитиш технологиялари фани мазмуни ва мақсади.</p> <p>2-мавзу. Шахсни шакллантиришда муסיқаниннг роли.</p> <p>Муסיқа санъати ва уни хусусиятлари. Эстетик тарбия.</p> <p>Шахсни шакллантиришда муסיқаниннг роли. Муסיқа санъатининг тарбиявий аҳамияти. Ёш авлодни тарбиялашда муסיқаниннг роли. Муסיқани</p>			

кайфият ҳолатини ифодалаш. Мусиқий асарнинг ғоявий мазмунини тарбиявий таъсири.

3-мавзу. Мусиқий таълимнинг мақсад, вазифалари ва мазмуни

Мусиқий таълимнинг мақсад, вазифалари ва мазмуни. Мусиқа таълимни ижодий фаолиятлари шакллар ва турлари. Мусиқа тинглаш маданияти, мусиқа ижрочилиги, мусиқани - ижодий малака ва кўникмалари. Мусиқа қобилиятларни ривожлантириш. Мусиқа маданияти дарсларининг хусусияти ва тузилиши. Мусиқа ўқитиш технологиялари.

4-мавзу. Умумий мусиқий таълимнинг тамойиллари.

Мусиқа дарсларида умумдидактик принциплар. Онглилик ва фаоллик, кўргазмалилик, илмий давомийлик ва изчиллик принципларини мусиқа маданияти дарсларини режалаштиришдаги аҳамияти. Эмоционаллик ва онглиликнинг бирлиги, бадий ва техниканинг бирлиги принциплари, мусиқа образи ва интонация бирлиги принциплари, контраст ва бошқалар принциплари.

5-мавзу. Умумий мусиқий таълимнинг интерфаол услублари.

Мусиқа ўқитиш методларининг дидактик асослари. Мусиқий таълим ва тарбиясининг асосий методлари ва технологиялари. Мусиқа маданият дарсларида ҳар бир методни амалга ошириш йўллари. Таълим – тарбия жараёнида – мусиқанинг таълимий, ривожлантирувчи ва тарбиявий имкониятларини амалга ошириш ва мусиқа таълими ва тарбияси вазифаларини ҳал этишда муқобил методлардан унумли фойдаланиш.

6-мавзу. Мусиқа идрокни ва тинглаш маданияти шакллантириш технология ва усублари

Мусиқа тинглаш маданияти ва қобилиятларни шакллантириш услуби ва технологиялари. Мусиқа асарни тинглаш ташкил этиш технологияси. Мусиқа асарни идрокни ривожлантириш (шакллантириш) технология ва усублари.

7-мавзу. Вокал-хор ижрочилиги маданияти шакллантириш

Вокал-хор ижрочилиги фаолиятини характеристикаси. Болалар овозни ва унинг ривжлантириш босқичлари. Вокал ижрочилиги ривожлантириш вазифалари: бошланғич синфлар, ўрта синфлар. Вокал ижрочилиги малака ва кўникмаларни шакллантириш методикаси. Вокал-хор ижрочилиги фаолиятида технологияларни қўллаш, мусиқа қобилиятларни, ва умумий мусиқа маданиятини шакллантириш.

8- мавзу. Мусиқий-ритмик фаолиятларини шакллантириш услуби

Мусиқий-ритмик фаолиятини характеристикаси ва вазифалари. Мусиқий-ритмик фаолиятларини шакллантириш методикаси. Мусиқий-

ритмик фаолиятларини мусика қобилиятларни, ва умумий мусика маданияти шакллантириш.

9-мавзу. Болалар чолғу асбобларида жўр бўлиш фаолиятини шакллантириш

Болалар чолғу асбобларида жўр бўлиш фаолиятини фаолиятини характеристикаси ва вазифалари. Болалар чолғу асбобларида жўр бўлиш фаолиятини шакллантириш методикаси. Дарсда болалар чолғу асбобларида ижрочилика ўргатишнинг мусиқий-тарбиявий аҳамияти Мусика маданияти дарсларида болалар мусика чолғуларини қўллаш Ўқувчиларга чолғу асбобларида ижрога ўргатиш Мусиқий чолғуларда ижро этишда ритм ҳиссини ривожлантириш методлари.

10-мавзу. 1-синфда мусика ўқитишнинг вазифаларни ва мазмуни

1- синф ўқувчиларининг умумий педагогик ва мусиқий тавсифномаси. Мусиқий фаолият турлари. Ижодий вазифаларни бажариш асосида мусиқий таассуротларини турлари. ДТС ва дастурни мазмуни. 1 синфда мусика ўқитишнинг вазифаларни ва мазмуни.

11-мавзу. 2-синфда мусика ўқитишнинг вазифаларни ва мазмуни

2-синф ўқувчиларининг умумий педагогик ва мусиқий тавсифномаси . Мусиқий фаолият турлари. Ижодий вазифаларни бажариш асосида мусиқий таассуротларини турлари. ДТС ва дастурни мазмуни ва талаблари. 2 синфда мусика ўқитишнинг вазифаларни ва мазмуни.

12-мавзу. 3-синфда мусика ўқитишнинг вазифаларни ва мазмуни

3 синф ўқувчиларининг умумий педагогик ва мусиқий тавсифномаси. Мусиқий фаолият турлари. Ижодий вазифаларни бажариш асосида мусиқий таассуротларини турлари. ДТС ва дастурни мазмуни ва талаблари. 3 синфда мусика ўқитишнинг вазифаларни ва мазмуни.

13-мавзу. 4-синфда мусика ўқитишнинг вазифаларни ва мазмуни

4 синф умумий педагогик ва мусиқий тавсифномаси. Мусиқий фаолият турлари. Ижодий вазифаларни бажариш асосида мусиқий таассуротларини турлари. ДТС ва дастурни мазмуни ва талаблари. 4 синфда мусика ўқитишнинг вазифаларни ва мазмуни. Бошланғич (1-4) синфларда мусика дарсларини якунланиши ва 4-синф ўқувчиларининг мусиқий ижоди.

14-мавзу. 5-синфда мусика ўқитишнинг вазифаларни ва мазмуни

5 синф ўқувчиларининг умумий педагогик ва мусиқий тавсифномаси. Ўқув жараёнини ташкил этиш хусусиятлари ва мусиқий куйлаш ва тинглаш малакалари даражаси ва қизиқишларини ўргатиш. Асосий талаблар ва таълим методлари. 5 синф ўқувчилари ёш хусусиятларига қисқача тавсиф. Ўғил ва қиз болаларда мутаттсиянинг асосий кўринишлари. ДТС ва

дастурни мазмуни ва талаблари. 5 синфда муסיқа ўқитишнинг вазифаларни ва мазмуни.

15-мавзу.6-синфда муסיқа ўқитишнинг вазифаларни ва мазмуни

6 синф ўқувчилари ёш хусусиятларига қисқача тавсиф. Умумий педагогик ва муסיқий тавсифи. Ўғил ва қиз болаларда мутациянинг асосий кўринишлари. ДТС ва дастурни мазмуни ва талаблари. 6 синфда муסיқа ўқитишнинг вазифаларни ва мазмуни.

16-мавзу. 7-синфда муסיқа ўқитишнинг вазифаларни ва мазмуни

7 синф ўқувчилари ёш хусусиятларига қисқача тавсиф. Ўғил ва қиз болаларда мутациянинг асосий кўринишлари. ДТС ва дастурни мазмуни ва талаблари, синфда муסיқа ўқитишнинг вазифаларни ва мазмуни. 7 синф муסיқий таълимни яқунланиш босқичи. Еттинчи синф ўқувчисининг муסיқий педагогик модели.

17-мавзу. Хорижий мамлакатларда муסיқа талими тизими

Ҳар бир мамлакатнинг муסיқа тарбияси ғоявий –сиёсий жиҳатдан халқнинг ижтимоий тузумига хизмат қилиши. Ҳар бир халқнинг маорифдаги муסיқа тарбияси. Хорижий мамлакатларда давлат олий таълим даргоҳларида муסיқий тарбияни турли даражада амалга оширишда ўқитувчига кенг ижодий эркинлик берилган.

Яъония, Швецария ва Венгрияда муסיқа таълими тизими.

Болаларда эстетик дидни шакллантириш ва ривожлантиришга бўлган интилиши ва машғулотларнинг олиб борилиши. Эмил ‘Жак Далкроз ва Золтан Кодай услуби.

Германия, Болгария муסיқа таълими тизими. Карл Орф болалар муסיқий тарбия услубиётчиси. Болгариядаги оммавий муסיқа тарбияси.

Голландия, Руминия, Чехияда муסיқа таълими. Голландия, Руминия ва Чехиядаги болалар муסיқий тарбиясининг тизими.

Россия, Эстония, Литва ва Полшада муסיқа таълими. Россия, Эстония, Литва ва Полшада муסיқа таълими Д.Кабалевский ва б. муסיқий тарбия тизимлари. Хорижий мамлакатларда муסיқий тарбия тизимлари.

III. Семинар машғулотлари буйича кўрсатма ва тавсиялар

((Лаборатория ишлари), (Семинар машғулотлари), (Курс иши), (Мустақил таълим) ўқув режада кўрсатилган тури (номи) бўйича ёзилади)

Семинар машғулотлар учун қуйидаги мавзулар тавсия этилади:

1. Муסיқа ўқитиш технологиялари курси

Шахсни шакллантиришда муסיқанинг роли. Муסיқий таълимнинг

	<p>мақсад, вазифалари ва мазмуни Умумий мусиқий таълимнинг тамойиллари.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Умумий мусиқий таълимнинг интерфаол услублари. Мусиқа идроки ва тинглаш маданияти шакклантириш технология ва усуб-лари. 3. Вокал-хор ижрочилиги маданияти шакллантириш 4 Мусиқий-ритмик фаолиятларини шакллантириш услуби Болалар чолғу асбобларида жўр бўлиш фаолиятини шакллантириш 5. 1-синфда мусиқа ўқитишнинг вазифаларни ва мазмуни 6 2-синфда мусиқа ўқитишнинг вазифаларни ва мазмуни 7 3-синфда мусиқа ўқитишнинг вазифаларни ва мазмуни 8 4-синфда мусиқа ўқитишнинг вазифаларни ва мазмуни 9 5-синфда мусиқа ўқитишнинг вазифаларни ва мазмуни 10 6-синфда мусиқа ўқитишнинг вазифаларни ва мазмуни 11 7-синфда мусиқа ўқитишнинг вазифаларни ва мазмуни 12 Хорижий мамлакатларда мусиқа таълими тизими. <p>Семинар машғулотида замонавий технологияларни қўллаш фикрлашни ривожлантириш, суҳбат, баҳс, илмий тадқиқотларни қўллаш семинар учун берилган мавзу бўйича адабиётларни танлаш, мустақил материалларни оʻзлаштириш, саволларга тайёргарлик қўриш, маҳрузалар тайёрлаш, маҳлумотлар йиғиш ва бошқалар.</p> <p>I.V Мустақил таълим ва мустақил ишлар</p> <p>Мустақил таълим учун қуйидаги мавзулар тавсия этилади:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Педагогик технологиялар, таърифи, кўринишлари, асосий йўналишлари мавзуларини ўзлаштириш. 2. Мусиқа маданияти дарсларининг 1,2 синфлари учун ўқув қўлланмада берилган календар режани қайта ишлаш ва 1-синф 1-чорак дарси учун 1 соатлик дарс ишланмасини инноватцион технология услуби асосида тузиш. 3. Педагогик технология чизмасига амал қилган ҳолда мусиқа маданияти дарсларини 2- синф 1-чорак мавзуси бўйича дарс ишланмасини тузиш. 4. Инноватцион технологияларини ўзлаштириш ва шу технология асосида 1-4 синф мавзуси бўйича дарс ишланмаси тузиш ва тарқатма материаллар тайёрлаш. 5. Инноватцион технологияларни қўллаб 5-7-синф мавзулари бўйича дарс ишланмасини тузиш ва тарқатма материаллар тайёрлаш.
3.	<p>Фан ўқитилишининг натижалари (шаклланадиган компетенциялар)</p> <p>Фанни ўзлаштириш натижасида талаба:</p>

фанни назарий ва амалий фаолиятни ўзлаштириш, замонавий педагогик технологиялар асосида тасвирлаб бериш; музика ўқитишнинг инновацион технологиялари таълимнинг мазмуни, ўқитувчи ва талабалар ижодига педагогик таъсир этиш, музика таълимида ривожланувчи ижодий ўйинли ва интерактив технологиялар, инновацион технология ва ахборот технологиялари; музика таълими ва тарбияси соҳасидаги илғор тажрибаларни умумлаштириш; умумий музика таълим ва тарбия назария ва методикасини; музика таълимдаги замонавий технология ва методларни; музика таълим ва тарбияни ривожланишида замонавий, илмий, методик ишланмаларни тайёрлашни; тараққий этган мамлакатлар таълим тизимини; шахс маданияти тўғрисида тасаввурга эга бўлиш; музика таълим бўйича ўқув тарбиявий ишларни режалаштиришни; замонавий музика педагогик принциплар бўйича музика маданияти дарсларини режалаштиришни ва олиб боришни; амалиётда музика педагогик технология методларини қўллаш усуллари ҳақида **тасаввур ва билимга эга бўлиши**;

- музика маданияти дарс мазмунининг дарсдан ташқари машғулотларда амалий мақсад ва вазифаларини сингдириб бориш; музика соҳасидаги янги техникалар, дастурлар билан таништириш, ижодий нафосатни, асосий замонавий асарларини ўрганиш; асарлардан айрим парчаларни ижро эта олиш ва асарни тинглаб таҳлил эта олиш; касбий фаолият билан боғлиқ бўлган тегишли ахборотларни мустақил танлаш ва амалиётга жорий этиш музика дарсларининг барча шакллари амалда қўллашда инновацион технологиялардан фойдаланиш; педагогик иш фаолиятида умумий тажрибага, касбий махсус билим малака, **қўникмаларга эга бўлиши**;

ҳар бир синфда ўқувчиларнинг ёшига мос равишда музика ўқитиш замонавий методларини ва усуллари танлаш; ўқувчиларнинг билими ва ижрочилик, ижодкорлик малакаларини баҳолаш; музика дарсларида тарбиявий ишларни олиб бориш; дидактика ва музика ўқитишнинг ўзига ҳос хусусиятлари; умумий ўрта таълим музика таълими мазмуни (бошланғич ва ўрта таълим); музика ўқитиш принциплари; музика ўқитиш методлари ва принциплари; музика дарслари типлари; музика асарларни ўқиш ва ижро этиш методлари; музика ўқитишнинг замонавий технологиялари; музика ўқитувчиси шахсига қўйиладиган талаблар; жамоа бўлиб куйлаш ва музика асбобларида чалишни ўргатиш методлари; замонавий дастурлар ва музика ёзиш техникалардан фойдаланиш; музика ритмик фаолият; ўқувчиларда ижрочилик ва ижодкорлик малакаларини ривожлантириш; музика тарбия асосларини билиши, малака ҳосил қилиши ва амалда

	қўллаш <i>малакаларга эга бўлиши керак.</i>
4.	<p>VI. Таълим технологиялари ва методлари:</p> <ul style="list-style-type: none"> • маърузалар; • интерфаол кейс-стадилар; • гуруҳларда ишлаш; • тақдимотларни қилиш; • индивидуал лойиҳалар; • жамоа бўлиб ишлаш ва ҳимоя қилиш учун лойиҳалар.
5.	<p>VII. Кредитларни олиш учун талаблар:</p> <p>Фанга оид назарий ва услубий тушунчаларни тўла ўзлаштириш, таҳлил натижаларини тўғри акс эттира олиш, ўрганилаётган жараёнлар ҳақида мустақил мушоҳада юритиш ва жорий, оралик назорат шаклларида берилган вазифа ва топшириқларни бажариш, якуний назорат бўйича ёзма ишни топшириш.</p>
6.	<p>Асосий адабиётлар</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Д.А.Каримова Муסיқий педагогик маҳорат асослари. Ўқув қўлланма. Т. Иқтисод молия. 2008. 2. Р.Ж.Ишмухаммедов. Инноватцион технологиялар. Истеъдод 2008 йил <p>Қўшимча адабиётлар</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Ш.М.Мирзиёев. Танқидий таҳлил, қатъий тартиб интизом ва шахсий жавобгарлик ҳар бир раҳбар фаолиятининг кундалик қондаси бўлиши керак. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2016 йил якунлари ва 2017 йил истиқболларига бағишланган мажлисидаги Ўзбекистон Республикаси Президентининг нутқи. // Халқ сўзи газетаси. 2017 йил 16 январь, №11 2.Ш.М.Мирзиёев. Буюк келажагимизни мард ва олий жаноб халқимиз билан бирга қурамиз. Тошкент “Ўзбекистон” – 2017й. 3.Ш.М.Мирзиёев. Эркин ва фаравон демократик Ўзбекистон давлатини биргаликда барпо этамиз. “Ўзбекистон” НМИУ, 2016й. 4.Ш.М.Мирзиёев. Қонун устуворлиги ва инсон манфаатларини таъминлаш – юрт тараққиёти ва халқ фаравонлигининг гарови. “Ўзбекистон” НМИУ, 2016й. 5.“Ўзбекистон Республикасини янада ривожлантириш бўйича Ҳаракатлар стратегияси тўғрисида”.Ўзбекистон Республикаси Президенти Фармони. 1-илова: “2017-2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини янада ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар

	<p>стратегияси”. Халқ сўзи газетаси. 2017 йил 8 февраль сони ва Интернет ресурс: www.лех.уз.</p> <p>6. Ўзбекистон Республикаси Конституцияси – Т.: Ўзбекистон, 2014. – 46</p> <p>7. Cathrine Sadolin. Complete vocal technique. 2012. www.Completevocalinstitute.com 296 b.</p> <p>8. American popular music. Larri Star & Christopher Waterman. Oxford Universite Press. Inc. 2007.</p> <p>9 Бегматов С., Каримова Д. 6 синф «Муסיқа» дарслик. Т., 2018.</p> <p>10. Иброҳимов, О. 4, 7 синф «Муסיқа» дарсликлари Т.,2014,2019</p> <p>11. Мансуров А., Каримова Д.А. 5 синф «Муסיқа» дарслик. Т., 2020.</p> <p>12. Нурматов Ҳ.ва бошқалар. 1-3 синф «Муסיқа» дарсликлари. Т.,2018</p> <p>13. Раҳимов Ҳ «Ўзбекистон Ватаним маним» 2 китоб. Т.,1998.</p> <p>Ахборот манбалари</p> <p>14. www.tdpu.uz</p> <p>15. www.pedagog.uz</p> <p>16. www.ziyonet.uz</p> <p>17. www.edu.uz</p> <p>18. tdpu-intranet.Ped</p>
7.	<p>Фан дастури Олий ва ўрта махсус, касб-хунар таълими йўналишлари бўйича Ўқув-услугий бирлашмалар фаолиятини Мувофиқлаштирувчи Кенгашининг</p> <p>202__ йил “__” _____ даги _____ -сонли баённомаси билан маъқулланган.</p> <p>Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг 202__ йил “__” _____ даги _____ - сонли буйруғи билан маъқулланган фан дастурларини таянч олий таълим муассасаси томонидан тасдиқлашга розилик берилган.</p>
8.	<p>Фан/модуль учун масъуллар:</p> <p>Д.А.Каримова – Низомий номидаги ТДПУ, “Муסיқа таълими” кафедраси доценти</p> <p>Н.И.Режаметова- Низомий номидаги ТДПУ, “Муסיқа таълими” кафедраси мудири п.ф.ф.д. (PhD)</p>
9.	<p>Такризчилар:</p> <p>С.Д.Дўстов – БухДУ доценти, педагогика фанлари номзоди.</p> <p>С.Б.Саидий – НавДПИ “Муסיқа таълими” кафедраси профессори, санъатшунослик фанлари номзоди, академик.</p>

